З НОВЫМ

ПРАЛЕТАРЫІ УСІ

Гомель

УНІВЕРСІ

АРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА
І ПРАФКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГ

№ 24 (473) | Аўторак, 1 верасня 1981 года | Газета зас 1969 го раз

ВЫПРАБАВАННЕ

ВЫТРЫМАЛІ МАЦНЕЙШЫЯ

Сёння ва ўсёй нашай краіне пачнецца новы навучальны год у сістэме народнай асветы, вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі. За парты сядуць дзесяткі мільёнаў савецкіх грамадзян. Гэты дзень асабліва хвалюючы для першакласнікаў і тых, для каго гасцінна расчыніліся дзверы ВНУ, тэхнікумаў, прафесіянальна-тэхнічных вучылішчаў.

Для многіх юнакоў і дзяўчат было запаветнай марай стаць студэнтамі вядучай вышэйшай навучальнай установы беларускага Палесся — Гомельскага дзяржаўнага універсітэта. Зразумела, удалося гэта не ўсім. Конкурсныя экзамены вытрымалі мацнейшыя. Цяпер, калі спаў незвычайны напал пачуццяў абітурыентаў і іх бацькоў, як кажуць, усё стала на сваё месца, мовай лічбаў хочацца падвесці вынікі прайшоўшых у жніўні ўступных экзаменаў. Перш за ўсё неабходна адзначыць, што сёлета яны праходзілі па некалькі змененых правілах. Усе абітурыенты, сярэдні бал атэстатаў якіх складаў 4,5 і вышэй і быў без троек, здавалі па два экзамены. Набраўшыя па 9 балаў ад наступных экзаменаў высылаліся. Тыя ж, хто не здолеў дасягнуць такога рубяжа, працягваў барацьбу за месца ва універсітэце ў агульным конкурсе. Выпускнікі тэхнікумаў і прафтэхвучылішчаў, якія мелі дыплом з адзнакай, як і медалісты сярэдніх школ, здавалі адзін экзамен па прафілюючай дысцыпліне.

У бягучым годзе на першы курс неабходна было набраць 725 чалавек. Гэта на 25 менш, чым у мінулым годзе. Скараціўся набор на геалагічны факультэт.

Ва універсітэт залічаны 121 выпускнік падрыхтоўчага аддзялення. На астатнія 604 месцы было пададзена 1504 заявы. Такім чынам, у сярэднім на кожнае з іх было 2,5 прэтэндэнта. Найбольшая колькасць жадаючых вучыцца прыпадала на аддзяленні гісторыі і эканомікі працы, факультэт фізвыхавання і біяфак, найменшая — на матэматычны і фізічны факультэты, якія лічацца аднымі з самых цяжкіх.

Сярод абітурыентаў сёлета было 96 медалістаў і 52 выпускнікі тэхнікумаў і прафтэхвучылішчаў, якія мелі дыпломы з адзнакай. Сярэдні бал атэстатаў сёлетніх абітурыентаў ГДУ склаў 4,47. 719 чалавек мелі права здаваць толькі два экзамены. Гэта сведчыць аб грунтоўных ведах паступаўшых. Уступныя экзамены вытрымаў 1.121 абітурыент. 300 чалавек атрымалі нездавальняючыя адзнакі, некаторыя таварышы здавалі экзамены не да канца.

У ходзе экзаменаў многія абітурыенты пацвердзілі высокія балы сваіх атэстатаў. Аднак былі і такія, чые адказы на пытанні білетаў не радавалі. Ва універсітэт не змаглі паступіць 17 медалістаў і 27 выдатнікаў вучобы з тэхнікумаў і вучылішчаў.

Новыя правілы прыёму ў ВНУ садзейнічалі павышэнню прахаднога бала ва універсітэт. Напрыклад, на аддзяленне эканомікі працы ён склаў 22,5, на гістарычнае аддзяленне — 22. На 2,5 узрос конкурсны бал на геалагічным факультэце, на 1 — на аддзяленнях беларускай і рускай мовы і літаратуры, арганізацыі механізаванай апрацоўкі эканамічнай інфармацыі і біяфаку, на паўбала — на факультэце фізвыхавання. На ўзроўні мінулага года застаўся прахадны бал на фізічным факультэце і аддзяленні рускай мовы і літаратуры. І толькі на матэма-

ва універсітэце ў цэлым, дык яны прайшлі на належным арганізацыйным узроўні, пры аб'ектыўнай ацэнцы ведаў абітурыентаў. Аб гэтым сведчыць тое, што ў прыёмную камісію не паступіла ніводнай сур'ёзнай і абгрунтаванай апеляцыі.

Першакурснікамі універсітэта сталі найбольш падрыхтаваныя юнакі і дзяўчаты і тыя абітурыенты, якія маюць ужо пэўную працоўную загартоўку. Можна з поўнай упэўненасцю сказаць, што новае папаўненне універсітэта будзе настойліва штурмаваць сучасныя вышыні навукі, працягваць і развіваць лепшыя традыцыі ГДУ, даражыць ганаровым званнем савецкага студэнта.

А. ПІНЧУК,
адказны сакратар прыёмнай камісіі, дэкан геалагічнага факультэта.

СУСТРЭЧА З АБІТУРЫЕНТАМІ

25 жніўня намеснік старшыні прыёмнай камісіі, прарэктар па вучэбнай рабоце член-карэспандэнт Акадэміі навук БССР Л. А. Шамяткоў і старшыні прадметных камісій сустрэліся ў актавай зале з абітурыентамі, якія не прайшлі ва універсітэт па конкурсу.

Л. А. Шамяткоў расказаў аб выніках уступных экзаменаў, аб прахадных балах на кожную спецыяльнасць. Прысутныя атрымалі вычарпальныя адказы на ўсе цікавячыя іх пытанні.

(Наш кар.)

скім працаўнікам прыйдуць шэфы: прадстаўнікі працоўных калектываў прамысловасці, транспарту, іншых арганізацый, навучэнцы, студэнты.

Ужо на працягу некалькіх гадоў наш універсітэт шэфствуе над гаспадаркамі Жыткавіцкага і Петрыкаўскага раёнаў і саўгасам «Рэчкі» Веткаўскага раёна. Праз лічаныя дні сельскагаспадарчыя атрады першых-чацвёртых курсаў універсітэта адправяцца ў 35 гаспадарак. На чале з выкладчыкамі на сельгасработы выедзе звыш 1.100 студэнтаў. Іх пачэсны абавязак — аказаць пасільную дапамогу на ўборцы бульбы, у выкананні іншых неадкладных сельскагаспадарчых работ.

Адразу ж па прыездзе на месца работы неабходна шырока разгарнуць сацыялістычнае спаборніцтва за дасягненне найвышэйшых вынікаў у выкананні даведзеных заданняў. Яго ход патрэбна шырока асвятляць у выпусках «баявых лісткоў» і «маланак» з тым, каб ўсе ведалі перадавікоў і бралі на іх раўненне.

га універсітэта.

Ударная праца на калгасных і саўгасных палетках, актыўны ўдзел у грамадскім жыцці камсамольскіх арганізацый, мэтанакіраваная выхаваўчая работа сярод школьнікаў будуць улічаны і ацэнены пры падвядзенні вынікаў на лепшую акадэмічную групу ГДУ.

Перад ад'ездам на сельскагаспадарчыя работы заклікаем вас, дарагія таварышы, працаваць сумленна, з поўнай аддачай маладых сіл з тым, каб заслужыць шчырую падзяку працаўнікоў вёскі.

Рэктарат, партком, камітэт камсамола, прафком універсітэта ўскладваюць на кожны сельскагаспадарчы атрад высокія абавязкі і выказваюць цвёрдую ўпэўненасць, што яны будуць выкананы з гонарам. Трэба папрацаваць так, каб унесці свой дастойны ўклад у выкананне заданняў першага года адзінаццатай пяцігодкі.

РЭКТАРАТ, ПАРТКОМ,
КАМІТЭТ ЛКСМБ,
ПРАФКОМ.

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, кафедра філасофіі горача віншуюць загадчыка гэтай кафедры доктара філасофскіх навук КАЛМЫКОВА Уладзіміра Мікалаевіча з выпадку зацвярджэння яго ВАКам у вучоным званні прафесара.

ПРАЦЯГ ТРАДЫЦЫЙ

СПРАВЫ ПРАЦОЎНЫЯ

Камандзір будаўнічага атрада, які размясціўся ў гарадскім пасёлку Цярахоўка ў Добрушскім раёне, Мікалай Дзергачоў так і сказаў нам пры сустрэчы: «Назва нашага атрада — «Мерыдыян» — засталася нам ў спадчыну ад атрада старшакурснікаў, з якімі мы працавалі мінулым летам у Мазыры.

Мяркуючы па старанню і па дасягненнях атрада, рабяты, тады яшчэ толькі выпускнікі падрыхтоўчага аддзялення, атрымалі ў спадчыну і загартоўку, уменне працаваць, не баяцца цяжкасцей.

Атрад «Мерыдыян» створаны» на базе фізічнага факультэта і дапамагае МПМК-62 будаваць адкормачнік у калгасе «Шлях да камунізму.

— Мы заключылі дагавор з механізаванай калонай, у якім прадугледжваецца выканаць аб'ём работ на 52 тысячы рублёў, — расказвае Мікалай Дзергачоў. — І, трэба сказаць, што ў пачатку справы ішлі вельмі нядрэнна. Мы ўстанаўлівалі бетонныя перагародкі гноезборнікаў, вялі іншыя работы. І менш чым за паўмесяца было асвоена 26 тысяч рублёў капіталаўкладанняў. А потым пачаліся няўвязкі, і работа застапарылася. Я спрабаваў гаварыць са старшынёй МПМК Р. Д. Гарадзюком, кожны дзень напамінаў майстру, ды і самі яны, я думаю, ведаюць аб гэтым не горш за мяне, але справа вось ужо больш тыдня з месца не рухаецца. Каб не сядзець склаўшы рукі, мы тым часам прыняліся за другую работу. Частка рабят дапамагае даводзіць да парадку будынак новай школы ў вёсцы Баршчоўка. Яшчэ некалькі байцоў працуюць разам з сувязістамі — вядуць лінію тэлефоннай сувязі. Зразумела, гэта таксама патрэбна, але ж не дае маральнага задавальнення, бо мы з самага пачатку нацэліліся на нейкую пэўную работу, вынікі якой былі б відавочныя.

У той дзень на будаўніцтве адкормачніка працавалі Васіль Чарняк, Віктар Кузміч і Сяргей Лысенка — студэнты другога курса фізічнага факультэта. Спрыт, з якім яны рабілі сваю справу, гаварыў аб многім: і аб вопыце, набытым на вытворчасці, у арміі, у мінулагодніх паездках з будатрадамі. Прараб Аляксандр Ціханавіч Балмакоў таксама хваліў рабят:

— Ды і ўсе яны працуюць добра. Вось калі паступала вада, і яны ўсе былі на гэтым аб'екце, справа спорылася. Нават калі не стала вады, яны спрабавалі вазіць бочкай, каб толькі не сядзець без справы.

Адчуваецца, што назіранні яго за характарамі рабят правільныя. Мы пабывалі і ў Баршчоўцы, тут ўбачыліся з другой групай будатрадаўцаў. Працаваць яны стараюцца так, каб памяць пасля іх засталася добрая, і якасць работы была відавочная. Асфальтаваныя дарожкі вакол новай Баршчоўскай школы — справа рук рабят. Як толькі выдаецца вольная хвіліна ў чаканні асфальту, рабята бяруцца за пэндзлі, фарбуюць.

Па усім мы пераканаліся, што рабяты працуюць з жаданнем і добра. А вось пытанне забяспечэння іх работай вырашалася дрэнна. Праблема гэта не новая і, тым больш, не адзінкавая. Такое ж становішча панавала ў большасці месц, дзе працавалі будаўнічыя атрады нашага універсітэта.

Прыязджаюць рабяты, сустракаюць іх ветліва, уладкоўваць з жыллём, з харчаваннем. Настрой добры. Так як было і з атрадам «Мерыдыян». А вось потым настрой пачынае псавацца. А як жа інакш? Мяркуеш, што час пройдзе недарэмна, а тут прыходзіцца «загараць». Ды і які выхаваўчы след застаецца ў душах маладых людзей: значыць, на вытворчасці бывае і так, што цэлы дзень, нават больш можа прайсці ўпустую? А як жа інтарэсы народнай гаспадаркі, дзяржавы?

ШЭФСКІЯ СУВЯЗІ

Так ужо выхавана наша моладзь, так прывучана жыць, што нават працуючы на даволі цяжкай фізічнай рабоце, захоўвае камсамольскі запал, памятае аб сваіх грамадскіх абавязках. У калгасе «Шлях да камунізму» рабяты працавалі ў нядзельныя дні на нарыхтоўцы сенажу, адзін дзень — на ачыстцы зерня новага ўраджаю. Прычым выходзілі дружна і нават з нейкай прыўзнятасцю. Вось ужо праўду казаў адзін з мудрацоў старажытнасці, што змена працы — гэта лепшы від адпачынку. Мерыдыянаўцы далі для жыхароў Цярахоўкі і навакольных вёсак шэсць канцэртаў. І трэба было назіраць, з якой цікаўнасцю аднесліся людзі да гэтых выступленняў.

А яшчэ будатрадаўцы ў вольны ад асноўнай работы час фарбавалі плот Баршчоўскай школы, рабілі спартыўную пляцоўку. А калі заўважылі, што ў дзіцячых яслях, паблізу ад месца дыслакацыі атрада, паламаны плот, адрамантавалі і яго, а заадно зрабілі пясочніцу для маленькіх жыхароў Цярахоўкі. Будуць памятаць студэнтаў універсітэта за аказаную дапамогу і ветэраны вайны. У час адной сустрэчы пажылая жанчынка з прыхільнасцю да моладзі за клопат і ўвагу да сябе, паказала ліст з фронту, дзе таварышы яе сына пісалі аб яго смерці. Сын загінуў, засталося толькі пісьмо, як напамінак маці аб самым дарагім у яе жыцці, і не кожнаму яго пакажаш. Рабяты ўгаварылі жанчыну даць дазвол зняць копію з пісьма з тым, каб змясціць яе ў музеі універсітэта.

ЖЫЦЦЁ-БЫЦЦЁ АТРАДНАЕ

Набліжаўся абедзенны час. Невялічкі аўтобус аб'язджаў аб'екты, дзе працавалі рабяты, звозіў іх да тэрыторыі МПМК, дзе знаходзілася сталовая. Невялічкі вагончык, абсталяваны пад кухню: вадаправод, пліта, на стале кніга «Кулінарыя». Дзве ветлівыя дзяўчыны-паварыхі — Таццяна Рэшатава і Алена Васілеўская.

— Карыстаецеся яе парадамі? — паказваем на кнігу.

— Так, — адказваюць дзяўчаты, — вось пончыкі рабілі.

За стол садзіліся ўсе, з кім мы пазнаёміліся ў гэты дзень: Коля Дзергачоў, Іван Мароз, Валодзя Ляўковіч, Іра Паплаўная, Слава Шышоў, Валодзя Луцанаў, Вася Чарняк, Віця Кузміч, Сярожа Лысенка. І смачна, дружна елі хлопцы і дзяўчаты, як і бывае ў вялікай сям'і. Таня і Лена ў бялюткіх хусцінках падавалі ежу.

Мы развіталіся. І адразу падумалася пра рабят з «Мерыдыяна»: будуць яны ў сваёй рабоце, у пераадоленні жыццёвых цяжкасцей людзьмі моцнымі, упэўненымі ў сабе, добрымі сябрамі і паплечнікамі.

М. ШЫМАНОЎСКАЯ.

НА ЎСЕСАЮЗНАЙ, УДАРНАЙ

Вытворчае аб'яднанне «Гомсельмаш» з'яўляецца Усесаюзнай ударнай камсамольскай будоўляй. Кожнае лета праходзіць тут трэці працоўны семестр многіх будаўнічых атрадаў ВНУ, тэхнікумаў, прафтэхвучылішчаў вобласці. Цяпер жа, калі на «Гомсельмашы» поўным ходам ідзе рэканструкцыя існуючых і будаўніцтва новых карпусоў, асабліва патрэбны рабочыя рукі. Не першае лета па-ўдарнаму працуюць на Усесаюзнай ударнай камсамольскай будоўлі і СБА нашага універсітэта.

Як паведаміў камандзір зводнага студэнцкага будаўнічага атрада на «Гомсельмашы» І. Коцур, сёлета на ўдарную будоўлю універсітэт накіраваў будаўнічыя атрады «Волаты» і «Фатон». Разам з імі тут працавалі байцы атрадаў «Маналіт» і «Юнацтва» з Мазырскага педагагічнага інстытута, «Зямляне» з БІІЧТу, «Брыганціна» з Буда-Кашалёўскага сельскагаспадарчага тэхнікума. Усяго — сто дваццаць чалавек.

Маладых юнакоў і дзяўчат з эмблемай СБА на куртках можна было ўбачыць на многіх аб'ектах. Будаўнічы атрад «Волаты», які з першых дзён выйшаў у лідэры сацыялістычнага спаборніцтва, працаваў на даху 101-га корпуса, «Зямляне» — на бетанаванні падлогі 102-га корпуса, байцы «Брыганціны» займаліся будаўніцтвам цеплацэнтралі на заводзе ліцця і нармаляў.

Працоўнае лета назаўсёды застанецца ў памяці кожнага байца будаўнічага атрада. Гэта не толькі час самаадданай працы. Працоўнае лета, праведзенае на Усесаюзнай ударнай камсамольскай будоўлі «Гомсельмаш», запамятаецца як лета станаўлення і самазацвярджэння.

НАВІНКІ НА КНІЖНЫХ ПАЛІЦАХ

Студэнцкае лета ішло сваім чарадом, а ў сценах універсітэта супрацоўнікі рыхтаваліся да новага навучальнага года. Значна папоўніліся фонды універсітэцкай бібліятэкі: за лета яны ўзраслі на 2.200 экземпляраў. У аддзел грамадска-палітычнай літаратуры паступіла 709, мовазнаўства — 115, прыродазнаўча - навуковы — 601, тэхнічны — 193, літаратуразнаўства — 217, мастацкай літаратуры — 189 экземпляраў.

Усе кнігі ўжо апрацаваны ў аддзеле камплектавання. У сістэматычным, генеральным і алфавітным (чытальніцкім) каталогах на іх можна знайсці карткі.

На ўсіх трох абанементах універсітэцкай бібліятэкі і ў дзвюх яе чытальных залах можна атрымаць любую з навінак..

Шмат літаратуры паступіла ў вучэбныя кабінеты факультэтаў і кафедр.

М. ГАПЕЕВА,
загадчыца аддзела камплектавання і апрацоўкі фондаў бібліятэкі.

Працоўныя будні шэфаў

У САЎГАСЕ «РЭЧКІ»

Ужо не першы год наш універсітэт шэфствуе над саўгасам «Рэчкі» Веткаўскага раёна, Бадай, ніколі яму не аказвалася такая актыўная дапамога, як сёлета. Яшчэ вясной быў заключаны дагавор аб вырошчванні на 160 гектарах кармавых буракоў і гародніны. Партыйны камітэт і рэктарат універсітэта своечасова прынялі ўсе меры для таго, каб выканаць узятыя перад саўгасам абавязацельствы. Былі ўсебакова прадуманы пытанні выдзялення людзей з усіх факультэтаў і падраздзяленняў і арганізацыя іх працы.

Пасланцы універсітэта займаліся ў гаспадарцы не толькі доглядам вырошчваемых культур, але і іншымі неадкладнымі справамі, асабліва калі патрабавалася мужчынская сіла.

Мы наведалі саўгас «Рэчкі» у ліпені. Тут працавала 76 чалавек чацвёртай змены. Непадалёку ад цэнтральнай сядзібы вёўся падбор зацюкаванай канюшыны. Тут вялікай старанасцю на пагрузцы вызначалася звяно на чале з дацэнтам П. Д. Грыгаруком. Даводзілася нялёгка: асобныя цюкі важылі да 40 кг. Адзін з членаў звяна ўкладваў іх на трактарны прычэп, двое — падавалі (на здымку). Прыемна было адчуваць тую заклапочанасць, з якой працавалі члены звяна. Кожны з іх штодзённа імкнуўся перавыканаць заданне.

На ўкладцы цюкоў у сцірты ўзоры працы паказаў дацэнт кафедры палітэканоміі Я. П. Кульбацкі.

У той жа дзень 14 чалавек было занята на касьбе траў. Высокае ўменне і загартоўку прадэманстравалі ў гэтай нялёгкай справе старшы выкладчык кафедры фізіялогіі спорту і спартыўнай медыцыны В. Д. Падасінаў, загадчык кафедры оптыкі А. М. Сердзюкоў, супрацоўнік гэтай кафедры А. Ц. Малашчанка, дацэнт кафедры беларускай мовы А. А. Парукаў, іншыя касцы.

Спорылася работа і на праполцы пасеваў морквы. Ад найбольш старанных жанчын Г. А. Круглікавай, А. М. Гадлеўскай, Н. М. Канашэвіч, В. І. Харламавай, В. Р. Свірыдзенка не адставалі і мужчыны, такія як дацэнт В. У. Матусевіч, М. Н. Мурашка з кафедры гісторыі КПСС, А. І. Канашэвіч з кафедры палітэканоміі.

Калі настаў час абедаць, усе прысутныя шчыра дзякавалі сваіх павароў Г. І. Гаўрылаву і М. М. Царанок з кафедры нямецкай і французскай моў.

Перад нашым прыездам у саўгасе пабываў вакальна-інструментальны ансамбль універсітэта «Радзімічы», які выступіў з канцэртам на адкрытай пляцоўцы. Самадзейныя артысты былі цёпла прыняты рабочымі саўгаса і мясцовай моладдзю.

...Праз кожны тыдзень у саўгас прыбывалі новыя атрады выкладчыкаў і супрацоўнікаў універсітэта. Папераменна за дзве змены тут адпрацавала каля 120 студэнтаў матэматычнага, эканамічнага і фізічнага факультэтаў. І хоць не заўсёды ствараліся належныя ўмовы для работы, іншы раз было нараканні на харчаванне, тым не менш з кожным днём памнажаліся працоўныя здабыткі шэфаў. На іх рахунку — дзесяткі гектараў прапалатай гародніны і скошаных траў, высушанага, згрэбленага, пагружанага і застагаванага сена. Значная дапамога аказана на ўборцы і апрацоўцы вырашчанага ўраджаю зерневых, у правядзенні іншых сельскагаспадарчых работ. У саўгасе працавала ўжо 423 выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты універсітэта. На гэтым дапамога не закончана. Яна будзе працягвацца восенню.

В. ВАЛОДЗІН.

Фота А. Карніенкі, У. Чысціка.

На касьбе траў.

Высушанае сена — ў копы.

З практыкі геолагаў

ЗАПАМЯТАЕЦЦА НА ЎСЁ ЖЫЦЦЁ

Патрабаванні да геалагічных практык былі распрацаваны яшчэ ў пачатку нашага стагоддзя вядучымі геолагамі краіны. Але калі раней асноўнымі інструментамі пазнання былі геалагічны малаток і розум, то цяпер геолагі ўзброены геадэзічнай, геафізічнай, гідрагеалагічнай, інжынерна-геалагічнай апаратурай, шырока выкарыстоўваюць сучасную вылічальную тэхніку. А здымкі з самалётаў і штучных спадарожнікаў Зямлі дазваляюць адкрыць або ўдакладніць канфігурацыю геалагічных структур і раёнаў размяшчэння карысных выкапняў. Такім чынам, цяпер разам з вывучэннем горных парод і геалагічных працэсаў студэнт-геолаг на практыцы павінен навучыцца працаваць на прыборы, буравой устаноўцы, авалодаць новымі метадамі даследавання. Таму патрабаванні да практык узрастаюць з году ў год.

На геалагічным факультэце ўсе практыкі дзеляцца на вучэбныя (пасля першага і другога курсаў) і вытворчыя — на старэйшых курсах.

Першакурснікі ў гэтым годзе праходзілі палявую практыку па маршруту Лоеў —Мазыр — Оўруч — Іршанск, азнаёміліся з буйнымі агаленнямі і кар'ерамі Беларусі і Украіны. Кіраўніцтва геалагічнай практыкай ажыццяўляў прафесар Г. А. Кузняцоў. Студэнты замацавалі тэарэтычныя веды па курсу агульная геалогія, набылі першыя навыкі экспедыцыйных даследаванняў. На тэрыторыі Гомельскай і Жытомірскай абласцей яны даследавалі кар'ер кварцавых пяскоў каля Лоева, наведалі Глушкаўскі, Оўручскі, Ігнатпальскі і іншыя кар'еры і руднікі.

У час практыкі студэнты правялі грамадска-палітычную работу: выступілі з канцэртам у піянерскім лагеры «Прыпяць», прачыталі лекцыі, арганізоўвалі захапляючыя спартыўныя спаборніцтвы з мясцовай моладдзю.

Незабыўныя ўражанні пакінула ў будучых геолагаў прырода Палесся. Акрамя геалагічнай, студэнты праходзілі тапаграфічную практыку ў раёне вёскі Барталамееўка. Кіраўнікамі яе былі дацэнт В. П. Карташоў і асістэнт М. М. Сярдзюк.

Вучэбная практыка па геакартаванню і фізічных метадах разведкі ў другакурснікаў праходзіла ў раёне г. Канева Чаркаскай вобласці. Кіраваў ёй дацэнт І. С. Лазараў. Асаблівасць гэтай практыкі заключалася ў тым, што замест доўгага маршрута праводзілася сістэматычнае геалагічнае картаванне вучэбнага палігону з выкарыстаннем геафізічнай апаратуры.

Грамадска - палітычная практыка студэнтаў уключала палітінфармацыі, выпуск насценных газет, фотагазет. У Доме культуры вёскі Бобрыцы наладжваліся канцэрты. Студэнты зрабілі цікавую экскурсію на месцы пахавання народнага паэта Украіны Т. Р. Шаўчэнкі, пісьменніка і байца Аркадзя Гайдара, у музей, запаведнік. Рабяты аказалі таксама вялікую дапамогу Бобрыцкай сярэдняй школе і калгасу імя Шаўчэнкі. Кожную суботу студэнты разам з выкладчыкамі выязджалі на сельскагаспадарчыя работы, за што былі ўзнагароджаны Ганаровай граматай мясцовага калгаса. Па лініі таварыства «Веды» праведзена 18 мерапрыемстваў.

Цікавай была сёлета практыка ў першакурснікаў геалагічнага факультэта. Перад ад'ездам група рабят сфатаграфавалася на Лоеўшчыне каля р. Днепр.

Студэнты 2-га курса выкарыстоўвалі на практыцы геафізічную апаратуру і пад кіраўніцтвам дацэнта М. В. Мыцыка авалодвалі геафізічнымі метадамі разведкі. На чале з дацэнтам Ю. Ф. Хадакоўскім яны займаліся бурэннем свідравін на палігоне ў г. Мазыры і вывучэннем асноўных тыпаў буравых установак.

Трэцякурснікі атрымліваюць практычныя веды непасрэдна ў партыях і атрадах Краснаярскага, Іркуцкага і Бурацкага геалагічных упраўленняў. У перыяд першай вытворчай практыкі яны займаюць штатныя пасады рабочых і тэхнікаў. Асноўная мэта практыкі — авалоданне студэнтамі ўсімі відамі даследаванняў, якія суправаджаюць геалагічную здымку, — выконваецца ў цэлым паспяхова. Нашым выхаванцам давялося спазнаць разам з рамантыкай падарожжа і пэўныя цяжкасці: доўга чакаць верталёта і лётнага надвор'я, каб дабрацца да бліжэйшага населенага пункта.

Закончылася і другая вытворчая (пераддыпломная) практыка ў студэнтаў 4-га курса, якая праходзіла на тэрыторыі Беларусі і Паволжжа. Выкладчыкі кафедры інжынернай геалогіі і гідрагеалогіі, якія кіравалі ёю, імкнуліся да таго, каб студэнты авалодалі шырокім комплексам даследаванняў і сабралі матэрыял для напісання дыпломнай работы.

(Заканчэнне на 4-й стар.).

ЗАПАМЯТАЕЦЦА НА ЎСЁ ЖЫЦЦЁ

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.).

Такім чынам, вучэбныя і вытворчыя практыкі студэнтаў геафака з'яўляюцца важным і неад'емным элементам вучэбнага працэсу, без іх немагчыма фарміраванне сучаснага інжынера-геолага. Яны садзейнічаюць таксама выхаванню ў моладзі ашчадных адносін да прыроды. А ўражанні ад практыкі застаюцца на ўсё жыццё.

Я, напрыклад, вельмі добра памятаю сваю першую вучэбную практыку ў Крыме, хаця з таго часу прайшло ўжо чвэрць стагоддзя. Як мы яе чакалі, як марылі ўбачыць горы і мора! І вось мы ў Сімферопалі, садзімся ў аўтобусы, едзем у горы Карадага. Стэп змяняецца прадгор'ем, паступова рабят закалыхвае на серпанцінах. Многія з практыкантаў засынаюць. Толькі найбольш стойкія працягваюць свае назіранні з акна аўтобуса. Асфальт змяняецца шчэбенем, бездарожжам. Нарэшце, разбіваем палатачны лагер, наладжваем паходную кухню. Горы, скалы, крымская спёка. Морам і не пахне. Хочацца піць, але каб напаіць сто чалавек, дзяжурным трэба добра папрацаваць. Крыніца, абазначаная на карце, аказалася невялічкай ямкай з вадой, аблюбаванай апалонікамі, Ваду даводзіцца працэджваць праз марлю і кіпяціць.

А навокал так многа цікавага — і светлячкі, і цыкады, а цёмная ноч наступае зусім нечакана.

Потым пачаліся маршруты, вывучэнне горных парод. Мы наблізіліся да мора, без ахвоты выслухоўваючы ўказанні выкладчыкаў, як паводзіць сябе на крутым спуску. Перад намі прама ўчыць. Мы і не заўважылі,

Знаёмства з горнымі пародамі.

моры — былое жэрла вулкана, яго сэрца. Толькі яно і захавалася, астатнія, менш трывалыя пароды, размыты хвалямі. Каб узабрацца на яго, трэба быць вельмі добрым альпіністам. Да гэтага часу памятаю расказ выкладчыка аб тым, як адсюль сарвалася і разбілася сяброўка Ферсмана, у будучым вядомага геолага. З таго часу ён, парушаючы правілы бяспекі, хадзіў у маршруты адзін.

Клопаты выкладчыкаў аб нашай бяспецы, як потым аказалася, не былі лішнімі. У паходзе да Галубінай пячоры ў гарах, куды пайшлі толькі самыя вынослівыя студэнты, мы ледзь не разлічыліся жыццём за лёгкадумнасць свайго таварыша. Пасля цяжкага пераходу мы падымаліся па схіле, потым, стомленыя, прыселі адпачыць. Мы і не заўважылі, як Жора Фрэйліх палез на скалу, і зусім нечакана на нас паляцелі два вялікія камяні. Адзін праляцеў міма, другі пакаціўся на людзей. Нас выратавала выпадковасць — адзіны пянёк ад спілаванага дрэва на голым схіле. Вялізны камень стукнуўся аб яго і адскочыў у бок. Жору выратавала ад сінякоў наша кіраўніца, калі мы акружылі яго з адзінай і справядлівай мэтай...

Вельмі выразныя ўражанні засталіся ў мяне і ад наступных практык. Думаю, што ў гэтым і заключаецца асаблівасць студэнцкай практыкі наогул для тых, хто працуе на прыродзе — геолагаў, географаў, біёлагаў, — ім ёсць што ўспомніць.

М. ЖУРАВЕЛЬ,
загадчык кафедры інжынернай геалогіі і гідрагеалогіі, дацэнт.

ДА ЎВАГІ КУРАТАРАЎ І ПАЛІТІНФАРМАТАРАЎ!

Прапануецца правесці ў верасні для студэнтаў.

ПЫТАННІ ПАЛІТЫЧНАГА ЖЫЦЦЯ

1. Аграрная палітыка КПСС у дзеянні. (Аб курсе партыі на ўсямерную інтэнсіфікацыю сельскагаспадарчай вытворчасці, павышэнне эфектыўнасці выкарыстання зямлі, вытворчых фондаў, працоўных рэсурсаў у мэтах надзейнага забеспячэння краіны прадуктамі харчавання і сельскагаспадарчай сыравінай).

Матэрыял публікуе «Сельская газета».

2. Больш тавараў для народа, вышэй іх якасць. (Аб мерах, прымаемых партыяй і ўрадам па рэалізацыі рашэнняў XXVI з'езда КПСС у галіне далейшага ўздыму дабрабыту савецкіх людзей, найбольш поўнага і ўсебаковага задавальнення ўсё ўзрастаючых запатрабаванняў насельніцтва).

Матэрыял публікуе газета «Звязда». Рэкамендуецца выкарыстаць пастановы ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР «Аб мерах па павелічэнню вытворчасці тавараў першай неабходнасці ў 1981—1985 гадах і больш поўнаму задавальненню попыту насельніцтва на гэтыя тавары» і «Аб павелічэнні вытворчасці тавараў масавага попыту, павышэнні якасці і паляпшэнні іх асартыменту ў 1981—1985 гадах», апублікаваныя ў газеце «Праўда» 12 жніўня г. г.

II. ПЫТАННІ ЭКАНАМІЧНАГА ЖЫЦЦЯ

3. Убраць бульбу своечасова і без страт. (Аб высокаэфектыўным выкарыстанні камбайнаў і іншай бульбаўборачнай тэхнікі, дапамозе гараджан, аб рацыянальнай арганізацыі працы людзей на бульбяных палях).

III. ПЫТАННІ КАМУНІСТЫЧНАГА ВЫХАВАННЯ

4. Выхаванне падрастаючага пакалення — справа агульнанародная. (Аб адказнасці школы, сям'і і грамадскасці за выхаванне ўсебакова развітых, добра падрыхтаваных да жыцця, да працы маладых людзей).

Матэрыял публікуе газета «Чырвоная змена».

IV. ПЫТАННІ МІЖНАРОДНАГА ЖЫЦЦЯ

5. Курсам дружбы і супрацоўніцтва. (Крымскія сустрэчы Генеральнага сакратара ЦК КПСС, Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР таварыша Л. І. Брэжнева з кіраўнікамі брацкіх Камуністычных партый, якія з'яўляюцца яркім праяўленнем узрастаючага эканамічнага і палітычнага супрацоўніцтва краін сацыялістычнай садружнасці).

Пастанова ЦК КПСС, апублікаваная ў газеце «Праўда» за 23 жніўня г. г.

6. Нейтронная зброя — пагроза міру на зямлі. (Аб растучым пратэсце народаў планеты супраць рашэння ўрада ЗША пачаць поўнамаштабную вытворчасць нейтроннай бомбы).

Матэрыял публікуе газета «Звязда».

7. Капіталізм без прыкрас: без надзей на жыллё.

Матэрыял апублікаван ў часопісе «Агітатар». № 14 1981 г.

Чалавек і прырода

ЖЭНЬШЭНЬ У БЕЛАРУСКІМ ЛЕСЕ

Асцярожна адсунута цяністае вецце, і ў сонечных промнях заззялі чырвоныя ягады жэньшэня. Адкуль жа ўзяўся старажыл далёкаўсходняй тайгі ў беларускім лесе?

За адказам лепш за ўсё звярнуцца да былога рабочага, а цяпер пенсіянера В. А. Барысевіча з горада Мар'іна Горка на Міншчыне.

Усё пачалося 12 гадоў назад, калі Барысевіч захварэў. Ён вырашыў адолець хваробу з дапамогай гаючага жэньшэню і пачаў яго вырошчваць. Крыху насення і некалькі саджанцаў, якія былі атрыманы з далёкага Прымор'я і суседняй Віцебскай вобласці — ад першага беларускага аматара-жэньшэнявода А. К. Шастакова, паклалі пачатак маленькай, але на рэдкасць ураджайнай плантацыі. «Корань жыцця», які сапраўды вярнуў яму здароўе і бадзёрасць, тут набіраў да васьмі гадоў рэкордную вагу — больш 300 грамаў

У гэтага поспеху былі і сааўтары. Гэта вучоныя Цэнтральнага батанічнага саду АН БССР і Беларускага НДІ аховы раслін, якія ўзялі шэфства над даследнікам-аматарам. Гэта і Мар'інагорскі гарвыканком, дзе змаглі ацаніць навуковае значэнне работы земляка і дапамагчы яму абсталяваць участак.

Але як усё-такі каштоўны жэньшэнь «збег» з дагледжаных град плантацыі ў беларускі лес?

— Калі я выздаравеў, — расказвае Васіль Андрэевіч, — авалодала мною мара пакінуць памяць аб сабе ў роднай прыродзе — развесці жэньшэнь у нашых пушчах, як у тайзе на Далёкім Усходзе. Мне казалі, што нічога з гэтага не выйдзе. У нас, маўляў, і клімат, і глебы іншыя. А я вырашыў праверыць. Стаў употай, каб не засмяялі, саджаць у лесе гэтае карэнне. Некалькі гадоў прайшлі ўпустую. Але прыйшла ўдача! Адразу ў двух месцах расліна выдатна прыжылася. І вось зараз упершыню мой лясны жэньшэнь даў насенне. Ад іх упаўне можа пайсці новае, прывычнае да нашых месц племя. Вось калі б дапамог мне хто-небудзь...

Апошняя фраза заслугоўвае невялічкага каментарыя. Дабіўшыся поспехаў у вырошчванні жэньшэню ў прыродных умовах, навучыўшыся ахоўваць яго пасадкі ад галоўнага ворага — грызуноў, В. А. Барысевіч звярнуўся за дапамогай у Міністэрства лясной гаспадаркі БССР.

У міністэрстве даследніка горача падтрымалі. Але толькі на словах. Адзін, з завіднай упартасцю спрабуе ён зрабіць тое, у чым зацікаўлены ўсе мы. Дык ці не лепш дапамагчы яму ў яго незвычайнай справе? Тады шанцы гаючага жэньшэня назаўсёды прапісацца ў лясах Беларусі шматразова ўзрастуць.

І. ПАДАРАЖАНСКІ,
кар. БЕЛТА.

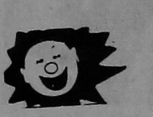

З САЧЫНЕННЯЎ АБІТУРЫЕНТАЎ-81

Вся литература до Октябрьской революции находилась в подполье. После революции вышла из подполья.

☆ ☆ ☆

Первая учительница научила нас читать и писать, и мы пронесли эти знания через всю жизнь.

☆ ☆ ☆

Однажды учительница спросила нас: «Какое время года вы больше всего любите?» Мы хором ответили: «Лето». И мы узнали много интересного об осени.

☆ ☆ ☆

Это тупой ограниченный человек, который не отличит осла от верблюда.

☆ ☆ ☆

Он писал две пьесы: одну ту, которую писал в Крыму, и другую, с заглавием «Мещане».

☆ ☆ ☆

На смену первой учительнице пришли новые люди, в основном, герои литературных произведений.

☆ ☆ ☆

В дорогу Давыдов взял горячее сердце, светлые мысли, слесарный инструмент, которым он мечтал отремонтировать тракторишко в деревне.

☆ ☆ ☆

Дружба с матросом Жухраем приводит Павку в отряд к комбригу Островскому.

☆ ☆ ☆

Марья Алексеевна никогда не наказывала дочь ласковым словом.

☆ ☆ ☆

Когда Верочке исполнилось 12 лет, она ходила в пансион, а к ней стал ходить учитель.

☆ ☆ ☆

Толстой страшно осуждает наполеонизм и больших и маленьких наполеончиков.

☆ ☆ ☆

Троекуров был дикий помещик.

☆ ☆ ☆

З далёкай старажытнасці беларускі народ выносіў на сваіх плячах пакуты палякаў, французаў.

☆ ☆ ☆

У яе высокія надоі і прадукцыйнасць малака.

☆ ☆ ☆

Будачнік — чалавек, які працуе ў будцы.

☆ ☆ ☆

У паэме мы апынаемся ў паветры прыгожай Украіны.

(Выпісаў член экзаменацыйнай камісіі І. Штэйнер).

ЦЫРК ЗАПАЛЬВАЕ АГНІ

11 верасня зноў зазззяе рознакаляровымі агнямі будынак Гомельскага дзяржаўнага цырка. Запрашаем усіх на прэм'еру вялікай праграмы ў двух аддзяленнях, якую мы назвалі «Добры дзень, Гомель!». У ёй прымуць удзел госці нашага горада дрэсіроўшчык С. Умарбетаў са змешанай групай жывёл, гімнасты на паралельных кольцах пад кіраўніцтвам Э. Мамедбекава, група джыгітаў пад кіраўніцтвам заслужанага артыста Аджарскай АССР К. Варзіева. Гледачы ўбачаць і іншыя нумары цікавай і разнастайнай праграмы.

Адкрыты папярэдні продаж білетаў. Прымаюцца калектыўныя заяўкі. Касы працуюць з 10 да 20 гадзін. Атрымаць даведкі вы зможаце па телефоне 55-13-53.

Адміністрацыя цырка.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

АЗ 20681

«Гомельский университет» — орган парткома, ректората, месткома, комитета ЛКСМБ и профкома Гомельского государственного университета (на белорусском языке), Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржкамітэта БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1. Аб'ём — 2 друк. аркуш. Тыраж 2000 экз.

Наш адрас: вул. Савецкая, 104, п. 3-11, т. 56-16-52.

Заказ 4681